

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 13ης Μαρτίου 1996

σχετικά με την κρατική ενίσχυση που χορήγησε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας στη χαλυδουργική επιχείρηση EKAX Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH, Sulzbach-Rosenberg

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(96/484/EKAX)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, και ιδίως το άρθρο 4, στοιχείο γ),

την απόφαση 3855/91/EKAX της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 1991, που θεσπίζει κοινοτικούς κανόνες για τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα⁽¹⁾,

Αφού κάλεσε τα λοιπά κράτη μέλη και τους ενδιαφερομένους τρίτους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 4 της ανωτέρω απόφασης,

Αφού έλαβε υπόψη τις υποβληθείσες παρατηρήσεις,

Εκτιμώντας ότι:

I

Η Επιτροπή αποφάσισε στις 19 Ιουλίου 1995 να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 6, παράγραφος 4 της απόφασης 3855/91/EKAX («Κώδικας ενισχύσεων στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα») για σειρά δανείων συνολικού ύψους 24,1125 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (12,82 εκατομμύρια Ecu) που χορήγησε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας στην επιχείρηση Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH (στο εξής «NMH») κατά το διάστημα μεταξύ Ιουλίου 1994 και Μαρτίου 1995. Με βάση τις πληροφορίες που παρέσχε η ομοσπονδιακή κυβέρνηση, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα, ότι η χορήγηση των εν λόγω δανείων στην επιχείρηση δεν πρέπει ενδεχομένως να θεωρηθεί ότι συνιστά διάθεση κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου σύμφωνα με τις συνήθεις επενδυτικές πρακτικές της ελεύθερης οικονομίας και ως εκ τούτου δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά κρατική ενίσχυση ασυμβίβαστη με τον κώδικα ενισχύσεων στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα και τη συνθήκη για

την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα («Συνθήκη EKAX»).

Η Επιτροπή ενημέρωσε με επιστολή της, στις 25 Σεπτεμβρίου 1995, την ομοσπονδιακή κυβέρνηση σχετικά με την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία και την κάλεσε να υποβάλει τις παρατηρήσεις της και να της παράσχει οποιαδήποτε συμπληρωματική πληροφορία που θεωρεί ότι σχετίζεται με την υπόθεση. Οι γερμανικές αρχές απάντησαν με επιστολή στις 20 Οκτωβρίου 1995, με την οποία παρείχαν συμπληρωματικά στοιχεία σχετικά με τα κίνητρα που οδήγησαν την κυβέρνηση της Βαυαρίας στη χορήγηση των εν λόγω δανείων, και παρέπεμψαν στις επιστολές της 13ης Ιανουαρίου και της 15ης Μαΐου 1995, τις οποίες απέστειλαν στα πλαίσια της διαδικασίας που άρχισε στις 30 Νοεμβρίου 1994⁽²⁾, και στις οποίες αναφέρονται στις επιστολές τους της 15ης Ιουλίου, της 14ης Σεπτεμβρίου και της 9ης Δεκεμβρίου 1994 αναφορικά με τη διαδικασία για τα προβλεπόμενα μέτρα χρηματοδότησης των επιχειρήσεων NMH και Lech-Stahlwerke GmbH (στο εξής «LSW») στα πλαίσια του σχεδίου ιδιωτικοποίησης της κυβέρνησης της Βαυαρίας. Τόνισαν ότι τα εν λόγω δάνεια θα πρέπει να εξετασθούν μόνον σε συνάρτηση με το ανωτέρω σχέδιο (δύλεπε την λεπτομερή παρουσίαση της θέσης της ομοσπονδιακής κυβέρνησης στο τμήμα III).

Η Επιτροπή αποφάσισε στις 4 Απριλίου 1995⁽³⁾ ότι το προβλεπόμενο ποσό ύψους 125,7 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (67,81 εκατομμύρια Ecu) για την κάλυψη ζημιών και η ενίσχυση επενδυτικού κόστους ύψους 56 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (29,78 εκατομμύρια Ecu) υπέρ της επιχείρησης NMH καθώς και η προγραμματισμένη χορήγηση ποσού ύψους 20 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (10,63 εκατομμύρια Ecu) στην επιχείρηση LSW για την κάλυψη ζημιών, αντιπροσωπεύουν κρατικές ενισχύσεις που δεν συμβιβάζονται με τον κώδικα ενισχύσεων στη βιομηχα-

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. L 362 της 31. 12. 1991, σ. 57.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. C 173 της 8. 7. 1995, σ. 3.

⁽³⁾ ΕΕ αριθ. L 253 της 21. 10. 1995, σ. 22.

νία σιδήρου και χάλυβα και κατά συνέπεια η κυβέρνηση της Βαυαρίας οφείλει να μη χορηγήσει τις εν λόγω ενισχύσεις. Τα ανωτέρω μέτρα ελήφθησαν στα πλαίσια της προβλεπόμενης ιδιωτικοποίησης των μεριδίων που κατέχει το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας στην NMH (45 %) και την LSW (19,734 %) και τα οποία προτίθεται να μεταβιβάσει στον όμιλο Aicher. Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση κατέθεσε προσφυγή στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ζήτησε ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής⁽¹⁾. Η NMH κατέθεσε προσφυγή και ζήτησε επίσης την ακύρωση της απόφασης⁽²⁾.

Η Επιτροπή αποφάσισε στις 18 Οκτωβρίου 1995, ότι δάνεια ύψους 49,825 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (26,5 εκατομμύρια Ecu) που χορήγησε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας από τον Μάρτιο του 1993 έως τον Αύγουστο του 1994, συνιστούσαν κρατικές ενισχύσεις ασυμβίβαστες με τον κώδικα ενισχύσεων στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα και με τη συνθήκη ΕΚΑΧ, και κατά συνέπεια θα έπρεπε να επιστραφούν⁽³⁾. Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση κατέθεσε προσφυγή στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ζήτησε την ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής⁽⁴⁾, και υπέβαλε αίτηση σύμφωνα με το άρθρο 39, παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚΑΧ. Η NMH άσκησε προσφυγή και ζήτησε επίσης ακύρωση της απόφασης⁽⁵⁾.

Η επιστολή, με την οποία η Επιτροπή ενημέρωσε την ομοσπονδιακή κυβέρνηση σχετικά με την απόφασή της να κινήσει την εν λόγω διαδικασία, και με την οποία κάλεσε τα λοιπά κράτη μέλη και τους ενδιαφερόμενους τρίτους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την υπόθεση, δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* στις 23 Νοεμβρίου 1995⁽⁶⁾.

Στα πλαίσια της παρούσας διαδικασίας η Επιτροπή έλαβε τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

Μια εθνική ένωση παραγωγών χάλυβα παρέπεμψε στην άποψή της που υπεβλήθη στα πλαίσια της διαδικασίας που κινήθηκε στις 30 Νοεμβρίου 1994, στην οποία επισήμανε το γεγονός ότι σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της νομολογίας περί κρατικών ενισχύσεων στην Κοινότητα, η συμπεριφορά ενός ιδιώτη επενδυτή αποτελεί ουσιαστική ένδειξη για το κατά πόσον η συμμετοχή του κράτους σε επιχειρήσεις, μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβαδίζει με την συνθήκη πρακτική που εφαρμόζεται υπό καθεστώς ελεύθερης οικονομίας. Η ένωση τόνισε επίσης ότι το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας, το οποίο κατέχει μόνο το 45 % της εταιρείας, ήταν ο μόνος μέτοχος, ο οποίος το χρονικό διάστημα από τον Ιούλιο 1994 έως τον Μάρτιο 1995 χορήγησε δάνεια, ενώ αντιθέτως οι άλλοι εταίροι δεν συμμετείχαν στη χρηματοδότηση της επιχείρησης. Η ένωση συμπεριφέρει συνεπώς την προσωρινή άποψη της Επιτροπής ότι τα δάνεια μπορεί να συνιστούν κρατική ενίσχυση.

Οι παρατηρήσεις αυτές διαβιβάστηκαν στην ομοσπονδιακή κυβέρνηση με επιστολή της 18ης Ιανουαρίου 1996, και παράλληλα ζητήθηκε η άποψή της. Οι γερμανικές αρχές απάντησαν στις 13 Φεβρουαρίου 1996 με επιστολή τους στην οποία ενίσχυσαν την άποψή τους, ότι τα δάνεια θα πρέπει αν εξετασθούν μόνο σε συνάρτηση με το σχέδιο ιδιωτικοποίησης που έχει η κυβέρνηση της Βαυαρίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσε η ομοσπονδιακή κυβέρνηση, τα δάνεια χορηγήθηκαν με σκοπό να διασωθεί η λειτουργία της επιχείρησης μέχρι να γίνει τελικά δυνατή η εφαρμογή του σχεδίου ιδιωτικοποίησης της κυβέρνησης της Βαυαρίας. Επειδή η Επιτροπή αποφάσισε τον Απρίλιο του 1995 ότι οι κρατικές χρηματοδοτικές ενισχύσεις για την ιδιωτικοποίηση αποτελούσαν αθέμιτη κρατική ενίσχυση, το σχέδιο ιδιωτικοποίησης θα ήταν δυνατό να εφαρμοσθεί μόνο σε περίπτωση που το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ακυρώσει την εν λόγω απόφαση, όπως αναμένει η ομοσπονδιακή κυβέρνηση.

Οι γερμανικές αρχές ανέφεραν ότι το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας θα μπορούσε να αναμένει επιστροφή των δανείων, εφ' όσον διατηρούσε τα μερίδιά του και η NMH επετύγχανε καλύτερα αποτελέσματα.

II

Σύμφωνα με τις διαβιβασθείσες πληροφορίες, τα λεπτομερή περιστατικά έχουν ως ακολούθως:

Στις 16 Απριλίου 1987 κινήθηκε η διαδικασία πτώχευσης για τα περιουσιαστικά στοιχεία της εταιρείας Eisenwerk-Gesellschaft Maximilianshütte mbH («Maxhütte»). Ο σύνδικος πτώχευσης αποφάσισε ότι η επιχείρηση έπρεπε να συνεχίσει τη λειτουργία της, και να καταρτίσει ένα σχέδιο αναδιάρθρωσης. Στα μέσα του 1990, δύο νεοϊδρυθείσες εταιρείες ανέλαβαν να συνεχίσουν τις δραστηριότητες της εταιρείας Maxhütte που δρισκόταν υπό καθεστώς πτώχευσης. Η Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH (NMH) ανέλαβε την κατασκευή της σειράς των προϊόντων της πρώην εταιρείας Maxhütte που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ΕΚΑΧ, ενώ η Rohrwerke Neue Maxhütte GmbH (RNM) ανέλαβε την κατασκευή σωλήνων. Η NMH συμμετέχει κατά 85 % στο μετοχικό κεφάλαιο της RNM ενώ το υπόλοιπο 15 % ανήκει στην Kühnlein Nuremberg, η οποία αποτελεί και την κύρια εμπορική αντιπρόσωπο για τους παραγόμενους χαλυδосωλήνες.

Οι αρχικοί εταίροι της NMH ήταν το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας (45 %), η Thyssen Edelstahlwerke AG (5,5 %), η Thyssen Stahl AG (5,5 %), η Lech-Stahlwerke GmbH (11 %), η Krupp Stahl AG (11 %), η Klöckner Stahl GmbH (11 %) και η Mannesmann Röhrenwerke AG (11 %)⁽⁷⁾. Το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας απέκτησε το 1988 μερίδιο ύψους 19,734 % στην LSW ώστε να επιτρέψει τη συμμετοχή της τελευταίας στο εταιρικό κεφάλαιο της NMH. Η Επιτροπή, στην απόφασή της την 26η Ιουλίου 1988, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η κρατική συμμετοχή στις δύο επιχειρήσεις δεν περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης⁽⁸⁾.

Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση ενημέρωσε τον Αύγουστο του 1992 την Επιτροπή σχετικά με την πρόθεση της κυβέρνησης της Βαυαρίας να χορηγήσει στην NMH δάνειο ύψους 4,5 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (2,4 εκατομμύρια Ecu). Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το εν λόγω δάνειο δεν θα συνιστούσε κρατική ενίσχυση, επειδή όλοι οι ιδιώτες εταίροι ήταν διατεθειμένοι να χορηγήσουν δάνεια με τους ίδιους όρους και σε ποσοστά αντίστοιχα προς τα μερίδιά τους. Το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας ενήργησε κατ' αυτόν τον τρόπο όπως ακριβώς ενήργησαν και οι ιδιώ-

(1) Υπόθεση C-158/95, ΕΕ αριθ. C 208 της 12. 8. 1995, σ. 8.

(2) Υπόθεση T-129/95, ΕΕ αριθ. C 229 της 2. 9. 1995, σ. 21.

(3) ΕΕ αριθ. L 53 της 2. 3. 1996, σ. 41.

(4) Υπόθεση C-399/95, ΕΕ αριθ. C 77 της 16. 3. 1996, σ. 5.

(5) Υπόθεση T-2/96, ΕΕ αριθ. C 64 της 2. 3. 1996, σ. 23.

(6) ΕΕ αριθ. C 312 της 23. 11. 1995, σ. 19.

(7) Απόφαση της Επιτροπής, της 27ης Ιουνίου 1989. Βλέπε XIX Έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού (1990), σημείο 75, σ. 86, Δελτίο ΕΚ 6-1989, σημείο 2.1.74.

(8) Βλέπε XVIII Έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού (1989), σημείο 198, σ. 163.

τες εταιρείες της επιχείρησης. Η γερμανική κυβέρνηση ενημερώθηκε για το περιεχόμενο και την αιτιολόγηση της απόφασής (1) αυτής, με επιστολή της 2ας Φεβρουαρίου 1993.

Με συμφωνίες που συνάφθηκαν στις 7 Δεκεμβρίου 1992 και στις 3 Μαρτίου 1993, η Klöckner Stahl GmbH μεταβίβασε στην Annahütte Max Aicher GmbH & Co. KG (στο εξής «Annahütte», Hammerau, αντί του ποσού του 1,00 γερμανικού μάρκου (0,53 Ecu) το εταιρικό της μερίδιο στην NMH. Στις 14 Ιουνίου 1993 οι εταιρείες Krupp Stahl AG, Thyssen Stahl AG και Thyssen Edelstahlwerke AG μεταβίβασαν στην LSW, αντί του ποσού των 200 000 γερμανικών μάρκων (106 382 Ecu), τα εταιρικά τους μερίδια στην NMH. Η μεταβίβαση των μεριδίων των τεσσάρων προαναφερθέντων εταιρειών στις δύο επιχειρήσεις που ανήκουν στον όμιλο Aicher άρχισε να ισχύει επίσημα από τις 21 Μαρτίου 1994, αφού η κυβέρνηση της Βαυαρίας έδωσε τη συγκατάθεσή της, η οποία ήταν αναγκαία βάσει του καταστατικού της εταιρείας.

Η κατανομή των μεριδίων την περίοδο εκείνη ήταν η εξής:

— Ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας	45 %
— LSW	33 %
— Annahütte	11 %
— Mannesmann Röhrenwerke AG	11 %

Η LSW και η Annahütte ελέγχονται από τον επιχειρηματία Aicher.

Η NMH παράγει ετησίως περίπου 299 χιλιάδες τόνους ακατέργαστου χάλυβα (με παραγωγική ικανότητα 444 χιλιάδες τόνους ετησίως), 81 χιλιάδες τόνους ημικατεργασμένων προϊόντων και περίπου 85 χιλιάδες τόνους ελαφρών και βαρέων μορφοχάλυβων (με παραγωγική ικανότητα 258 χιλιάδες τόνους ετησίως). Η θυγατρική επιχείρηση RNM παράγει περίπου 70 χιλιάδες τόνους σωλήνες ετησίως (με παραγωγική ικανότητα 136 χιλιάδες τόνους ετησίως). Η NMH έχει περίπου 870 συνεργάτες (31 Οκτωβρίου 1995), ενώ η RNM 560 απασχολούμενους. Η NMH δεν έχει εμφανίσει κέρδη από την ίδρυσή της, στα μέσα του 1990. Οι συσσωρευμένες ζημιές μέχρι το τέλος του 1994 ανέρχονταν σε 156,4 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (83,19 εκατομμύρια Ecu). Το 1993 οι ζημιές ανήλθαν στο ποσό των 88 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (46,8 εκατομμύρια Ecu), ενώ ο κύκλος εργασιών ήταν 216 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (114,9 εκατομμύρια Ecu). Οι ζημιές οφείλοντο κατά 25 % στη σύμβαση μεταφοράς των αποτελεσμάτων που σύναψε η εταιρεία με την RNM. Το 1994 η NMH, με κύκλο εργασιών συνολικού ύψους 284 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (151 εκατομμύρια Ecu), παρουσίασε ζημιές ύψους 44 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (23,4 εκατομμύρια Ecu) περίπου, οι οποίες οφείλοντο κατά το ένα τρίτο στη σύμβαση μεταφοράς αποτελεσμάτων που σύναψε η εταιρεία με την RNM.

Από το Μάρτιο του 1992, οπότε και οι Thyssen, Krupp και Klöckner ανακοίνωσαν στους λοιπούς εταίρους την απόφασή τους να μεταβιβάσουν τα μερίδιά τους, το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας κατέβαλε προσπάθειες για την κατάρτιση διώσιμου σχεδίου ιδιωτικοποίησης και αναδιάρθρωσης της επιχείρησης. Ο θανατός επιχειρηματίας Max Aicher, που διαθέτει μετοχές στην NMH μέσω της εταιρείας LSW, πρότεινε την αναδιάρθρωση της επιχείρησης με βάση την παραδοσιακή τεχνολογία της υψικαμίνου, χρησιμοποιώντας για το σκοπό αυτό τη συνέργεια που προκύπτει από τη συνένωση των θανατικών χαλυδουργικών επιχειρήσεων NMH, Annahütte και LSW. Το κόστος του σχεδίου

αυτού για το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας αποτιμήθηκε σε 200 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (106,4 εκατομμύρια Ecu) περίπου. Η εταιρεία εμπορίας σωλήνων Manfred Kühnlein, με έδρα τη Νυρεμβέργη, η οποία συμμετέχει κατά 15 % στην RNM, πρότεινε ένα πρόγραμμα που αποκαλείται MARS και το οποίο συνίσταται στην εφαρμογή από όμιλο δεκατεσσάρων επιχειρήσεων μιας νέας τεχνολογίας ανακύκλωσης των αμαξωμάτων των οχημάτων, η οποία αναπτύχθηκε από την Voest Alpine AG και την Mercedes Benz AG. Το κόστος του σχεδίου αυτού για το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας αποτιμήθηκε τελικά σε 280 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (148,9 εκατομμύρια Ecu). Η γερμανική εταιρεία WASTE Management GmbH, η οποία ανήκει στην εταιρεία των ΗΠΑ WMX Technologies Inc που ειδικεύεται στις τεχνολογίες ανακύκλωσης, εκπόνησε το 1993 μελέτη σκοπιμότητας του εν λόγω προγράμματος για την ανακύκλωση των αυτοκινήτων και στις αρχές του 1994 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το πρόγραμμα αυτό δεν ήταν οικονομικά διώσιμο. Οι αρχές της Βαυαρίας αποφάσισαν τελικά το Μάρτιο του 1994 να υιοθετήσουν την πρόταση του επιχειρηματία Aicher. Το Μάιο του 1994, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση κοινοποίησε στην Επιτροπή τα χρηματοδοτικά μέτρα που προτίθετο να λάβει το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας στα πλαίσια της εφαρμογής του σχεδίου Aicher.

Το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας και η Max Aicher GmbH & Co KG σύναψαν στις 27 Ιανουαρίου 1995 σύμβαση με την οποία η Βαυαρία παραχωρεί στην Max Aicher GmbH & Co KG το μερίδιό της στο μετοχικό κεφάλαιο της NMH (το 45 %) αντί του ποσού των 3,00 γερμανικών μάρκων (1,59 εκατομμύρια Ecu), ενώ παράλληλα ανέλαβε την υποχρέωση να καλύψει το 80,357 % των συσσωρευμένων ζημιών που εμφάνισε η εταιρεία μέχρι το τέλος του 1994. Όπως προέκυψε στη συνέχεια, το συνολικό ποσό των ζημιών ανήλθε στα 156,4 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (83,19 εκατομμύρια Ecu) από τα οποία τα 125,7 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (67,81 εκατομμύρια Ecu) έπρεπε να καταβληθούν βάσει της σύμβασης από το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας. Τα εταιρικά δάνεια που χορήγησε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας θα μπορούσαν να συμψηφισθούν βάσει της σύμβασης με το προβλεπόμενο αυτό ποσό καταβολής αμέσως μετά την έναρξη ισχύος της σύμβασης. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφώνησαν επίσης να διαθέσει το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας ένα ποσό μέχρι 56 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (29,78 εκατομμύρια Ecu) για επενδύσεις. Το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας και ο κ. Aicher συμφώνησαν, με μια δεύτερη σύμβαση που σύναψαν στις 27 Ιανουαρίου 1995, ότι το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας θα πωλήσει το μερίδιό του που αντιστοιχεί στο 19,734 % του κεφαλαίου της LSW, στον κ. Aicher αντί του ποσού του 1,00 γερμανικού μάρκου (0,53 Ecu), και ότι θα καταβάλει στην LSW ένα αντισταθμιστικό ποσό ύψους 20 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (10,63 εκατομμύρια Ecu).

Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση κοινοποίησε στην Επιτροπή τα χρηματοδοτικά σχέδια που περιγράφηκαν παραπάνω. Η Επιτροπή αποφάσισε στις 4 Απριλίου 1995 ότι τα μέτρα αποτελούν κρατική ενίσχυση και ως εκ τούτου δεν θα πρέπει να εφαρμοσθούν. Για το λόγο αυτό οι συμβάσεις δεν τέθηκαν σε ισχύ επειδή η εφαρμογή τους προϋπέθετε την έγκριση της Επιτροπής.

Στις 13 Ιανουαρίου και στις 15 Μαΐου 1995, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση ενημέρωσε με επιστολή της την Επιτροπή, ότι η κυβέρνηση της Βαυαρίας, για να δώσει στην επιχείρηση την δυνατότητα να συνεχίσει να λειτουργεί, χορήγησε στην NMH τα ακόλουθα δάνεια, πέραν εκείνων που αποτέλεσαν αντικείμενο της απόφασης της 18ης Οκτωβρίου 1995:

(1) Απόφαση της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 1992, δλέπε Δελτίο ΕΚ 12-1992, σημείο 1.3.78.

Ιούλιος 1994	4,7	εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (2,47 εκατομμύρια Ecu)
Σεπτέμβριος 1994	10	εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (5,26 εκατομμύρια Ecu)
Οκτώβριος 1994	4,3125	εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (2,27 εκατομμύρια Ecu)
Μάρτιος 1995	5,1	εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (2,68 εκατομμύρια Ecu)
34,1125 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (12,68 εκατομμύρια Ecu)		

Η διάρκεια του δανείου καθορίστηκε σε δέκα έτη και το επιτόκιο σε 7,5 % ετησίως, ενώ η εξόφληση του δανείου επρόκειτο να πραγματοποιηθεί με ετήσιες τοκοχρεωλυτικές δόσεις μόνο στην περίπτωση που η NMH σημειώνει κέρδη κατά το προηγούμενο έτος.

Οι άλλοι εταίροι της NMH [Mannesmann Röhrenwerke AG (11 %), LSW (33 %) και Annahütte (11 %)] δεν συμμετείχαν στη χρηματοδότηση της εταιρείας μετά τον Δεκέμβριο του 1993.

III

Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση υπέβαλε τις παρατηρήσεις της σχετικά με την απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία καθώς και σχετικά με τις παρατηρήσεις που υπεβλήθησαν. Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση υποστηρίζει την άποψη ότι τα αμφισβητούμενα δάνεια θα πρέπει να εξετασθούν μόνο στο πλαίσιο του σχεδίου ιδιωτικοποίησης και αναδιάρθρωσης και συνεπώς δεν πρέπει να θεωρηθούν ότι αποτελούν κρατική ενίσχυση.

Σύμφωνα με τις γερμανικές αρχές, το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας αποφάσισε το 1992 να παραχωρήσει το μερίδιό του στην NMH και να αναζητήσει μια λύση από την ιδιωτική οικονομία για το μέλλον της επιχείρησης. Οι αρχές της Βαυαρίας διεξήγαγαν δύσκολες διαπραγματεύσεις με αρκετούς υποψήφιους εταίρους, οι οποίες διήρκεσαν καθόλη τη διάρκεια του 1993 και επεκτάθηκαν μέχρι και τον Μάρτιο του 1994. Το Μάιο του 1994 ανακοινώθηκαν στην Επιτροπή τα μέτρα που προβλέπεται να εφαρμοστούν στα πλαίσια της χρηματοδότησης του σχεδίου Aicher, και η οποία εξέδωσε την οριστική απόφασή της για τα μέτρα αυτά την 4η Απριλίου 1995.

Η NMH, η οποία κατά την περίοδο αυτή εμφάνιζε ζημίες, δεν θα μπορούσε να επιβιώσει χωρίς την χορήγηση ρευστών διαθέσιμων από τον εταίρο της, το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας, κατά την χρονική περίοδο μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης της Επιτροπής για τα χρηματοδοτικά μέτρα που θα επέτρεπαν την ιδιωτικοποίηση. Η Βαυαρία χορήγησε συνεπώς τα αμφισβητούμενα αυτά δάνεια για να εξασφαλίσει την προγραμματισμένη πώληση του μεριδίου της. Δεδομένου ότι το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας ήταν ο κύριος μέτοχος της NMH με μερίδιο 45 %, η χρηματοδότηση της εν λόγω επιχείρησης αποτελεί ενέργεια που αντιστοιχεί στη συνήθη συμπεριφορά ενός φερέγγυου εταίρου ο οποίος ασκεί τις δραστηριότητές του υπό καθεστώς ελεύθερης οικονομίας. Το επιχείρημα αυτό ισχύει ακόμα και στην περίπτωση που οι υπόλοιποι εταίροι, που κατέχουν από κοινού την πλειοψηφία, δεν ήταν διατεθειμένοι να συμμετάσχουν στη χρηματοδότηση.

Οι γερμανικές αρχές αναφέρθηκαν στις θέσεις τις οποίες υποστήριζαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας για τα

μέτρα που επρόκειτο να εφαρμόστούν στα πλαίσια της χρηματοδότησης του σχεδίου ιδιωτικοποίησης και αναδιάρθρωσης, στις οποίες παραθέτουν παραδείγματα που ενισχύουν την άποψή τους ότι ένας ιδιώτης επενδυτής θα είχε ενεργήσει κατά παρόμοιο τρόπο. Οι γερμανικές αρχές επισήμαναν ιδιαίτερα το παράδειγμα του ιδιωτικού ομίλου Schörghuber στην υπόθεση Heilit & Woerner Bau AG (¹).

Κατά την άποψη των γερμανικών αρχών, η συμπεριφορά των άλλων εταίρων της NMH από τον Ιούλιο του 1994 έως το Μάρτιο του 1995, δεν θα πρέπει να ληφθεί ως μέτρο σύγκρισης για την συνήθη συμπεριφορά των επενδυτών υπό καθεστώς ελεύθερης οικονομίας. Οι εταίροι Annahütte και LSW που ανήκουν στον όμιλο Aicher, διέκωσαν τη συμμετοχή τους στη χρηματοδότηση της NMH τον Αύγουστο και Δεκέμβριο του 1993 αντίστοιχα επειδή υπήρχε αβεβαιότητα σχετικά με την υλοποίηση των σχεδίων τους για το μέλλον της επιχείρησης, ενώ η Mannesmann ενδιαφερόταν μόνο για την RNM και δεν προτίθετο να συμμετάσχει στη χρηματοδότηση της NMH. Σύμφωνα με την άποψη των γερμανικών αρχών η χορήγηση δανείων από το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας, τον κύριο μέτοχο της NMH, είναι ενέργεια που αντιστοιχεί στη συνήθη πρακτική ενός ιδιώτη επενδυτή, ο οποίος διαθέτει επαρκείς χρηματοδοτικούς πόρους ώστε να καταστήσει δυνατή τη συνέχιση της λειτουργίας της εν λόγω επιχείρησης.

Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση θεωρεί σημαντικό ότι κατά την εκτίμηση του κατά πόσον οι εν λόγω δανειοδοτήσεις αποτελούν κρατική ενίσχυση θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η NMH κατέχει ασήμαντο μερίδιο στην ευρωπαϊκή αγορά χάλυβα, το οποίο σύμφωνα με τα στοιχεία της ανέρχεται στο 0,2 %.

IV

Η Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH είναι επιχείρηση που εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 80 της συνθήκης ΕΚΑΧ επειδή παράγει προϊόντα τα οποία περιλαμβάνονται στον πίνακα του παραρτήματος I της συνθήκης ΕΚΑΧ και εμπίπτουν κατ' αυτόν τον τρόπο στο πεδίο εφαρμογής της συνθήκης ΕΚΑΧ και του κώδικα ενισχύσεων στη διομηχανία σιδήρου και χάλυβα.

Βάσει του άρθρου 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ θεωρείται κρατική ενίσχυση οιαδήποτε μεταφορά δημόσιων πόρων σε κρατικές ή ιδιωτικές χαλυδουργικές επιχειρήσεις, με τη μορφή συμμετοχής, χορήγησης κεφαλαίων ή παρόμοιων χρηματοδοτικών μέτρων, εφόσον η μεταφορά κεφα-

(¹) Για λεπτομερή παρουσίαση της υπόθεσης αυτής βλέπε την απόφαση της Επιτροπής, της 4ης Απριλίου 1995, ΕΕ αριθ. L 253 της 21. 10. 1995, σ. 22.

λαίων δεν αντιπροσωπεύει πραγματική χορήγηση επιχειρηματικού κεφαλαίου σύμφωνα με τις συνήθειες επενδυτικές πρακτικές υπό καθεστώς οικονομίας της αγοράς, με την προοπτική μελλοντικής απόδοσης ή άλλου είδους εισοδημάτων⁽¹⁾.

Τα δάνεια που χορήγησε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας στην NMH συνολικού ύψους 24,1125 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (12,82 εκατομμύρια Ecu) αποτελούν μεταφορά δημόσιων πόρων σε χαλδουργική επιχείρηση. Θα πρέπει λοιπόν να εξετασθεί κατά πόσον η εν λόγω μεταφορά πόρων μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί χορήγηση κεφαλαίου επιχειρηματικού κινδύνου κατά τρόπο που αντιστοιχεί στις συνήθειες επενδυτικές πρακτικές υπό καθεστώς ελεύθερης οικονομίας με την προοπτική μελλοντικής επιστροφής ή άλλου είδους εισοδημάτων.

Η Επιτροπή, κατά την εξέταση του ερωτήματος κατά πόσον συγκεκριμένη διάθεση δημοσίων πόρων αντιστοιχεί στις συνήθειες επενδυτικές πρακτικές, χρησιμοποιεί πάντοτε ως αναφορά την συμπεριφορά ιδιωτών επενδυτών οι οποίοι ευρίσκονται στην ίδια ακριβώς θέση με το κράτος. Οι ιδιώτες εταίροι της εν λόγω επιχείρησης θα ελάμβαναν υπόψη τους την ιδιαίτερη οικονομική κατάσταση της επιχείρησης για να διαπιστώσουν κατά πόσο μια επένδυση είναι συμφέρουσα από οικονομική άποψη.

Ένας ιδιώτης εταίρος δεν θα ήταν διατεθειμένος να χορηγήσει χρηματοδοτικούς πόρους σε μια επιχείρηση που αντιμετωπίζει δυσχέρειες στη λειτουργία της, εάν οι υπόλοιποι εταίροι δεν ήταν επίσης διατεθειμένοι να συνεισφέρουν κατά ποσοστό που αντιστοιχούσε στο εταιρικό τους μερίδιο. Σύμφωνα με τη γερμανική νομοθεσία, εταιρικά δάνεια που έχουν χορηγηθεί, των οποίων δεν απαιτήθηκε η εξόφληση, σε περιπτώσεις που η οικονομική κατάσταση της εταιρείας είτε οδηγεί σε πτώχευση είτε απαιτεί την διάθεση πρόσθετων κεφαλαίων από τους εταίρους αντιμετωπίζονται σε περίπτωση πτώχευσης ως εισφορά ιδίων κεφαλαίων («Δάνεια που αντικαθιστούν τα ίδια κεφάλαια» «Eigenkapitalersetzende Darlehen») δάσει των άρθρων 32α και 32β του νόμου περί εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (που στο εξής θα αποκαλείται ΝΕΠΕ). Σύμφωνα λοιπόν με τις διατάξεις της νομοθεσίας, τα δάνεια που χορηγούνται από τους εταίρους μιας επιχείρησης με σκοπό να αποφευχθεί η αδυναμία πληρωμών και η επικείμενη πτώχευση της εταιρείας, εξομοιώνονται με εισφορές ιδίων κεφαλαίων. Το άρθρο 26, παράγραφος 2 του ΝΕΠΕ δασίζεται στη θεμελιώδη αρχή ότι οι εταίροι είναι διατεθειμένοι να συνεισφέρουν πρόσθετα κεφάλαια στην επιχείρηση, μόνον εφόσον και οι υπόλοιποι εταίροι διατίθενται να συνεισφέρουν νέα κεφάλαια κατ' αναλογία του ποσοστού που αντιστοιχεί στο εταιρικό μερίδιό τους. Οι εταίροι μιας ΕΠΕ δεν είναι κατά βάση υποχρεωμένοι να εισφέρουν ίδια κεφάλαια πέραν του εταιρικού τους μεριδίου (άρθρο 707 του αστικού κώδικα), ακόμη και

στην περίπτωση που η άρνησή τους αυτή μπορεί να καταστήσει την εταιρεία αφερέγγυο.

Από τον Ιούλιο 1994 μέχρι το Μάρτιο 1995, το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας, που κατέχει το 45 % των μετοχών της NMH, παρείχε το 100 % του συνολικού ποσού των ρευστών διαθέσιμων που διέθεσαν οι εταίροι της επιχείρησης, ώστε να γίνει κατ' αυτό τον τρόπο δυνατή η συνέχιση της λειτουργίας της ζημιογόνου αυτής επιχείρησης. Στις αρχές του 1994, οι επιχειρήσεις που ανήκουν στον όμιλο Aicher έπαυσαν να συμμετέχουν στη χρηματοδότηση της NMH, λίγο πριν από την τελική απόφαση της κυβέρνησης της Βαυαρίας να εφαρμόσει το σχέδιο Aicher. Ούτε όμως επανέλαβαν τις χρηματοδοτικές τους εισφορές αφότου αποφασίσθηκε ότι θα είναι οι μελλοντικοί πλειοψηφούντες εταίροι της επιχείρησης, δεδομένου ότι βασίσθηκαν στην πρόθεση της Βαυαρίας να διασφαλίσει τη λειτουργία της NMH μέχρι να εγκρίνει η Επιτροπή τη χορήγηση πρόσθετων δημόσιων πόρων από την κυβέρνηση της Βαυαρίας.

Η εταιρεία Mannesmann Röhrenwerke AG, δεν προτίθετο, ως εταίρος στην NMH, να χρηματοδοτήσει την αναδιάρθρωση της επιχείρησης. Το κίνητρο, να διατηρήσει την ηγετική της θέση στην RNM, αποτελεί ενδεχομένως μια εξήγηση για το γεγονός ότι ενήργησε κατά διαφορετικό τρόπο από ότι οι Krupp, Thyssen και Klöckner αλλά δεν αποδεικνύει ότι η συμπεριφορά του δημοσίου αντιστοιχεί στη συμπεριφορά ενός επενδυτή υπό καθεστώς ελεύθερης οικονομίας. Εάν τα εταιρικά δάνεια που χορηγήθηκαν στην NMH είχαν νόημα από οικονομική άποψη και ήταν αποδοτικά, τότε θα είχε συμμετάσχει σε αυτά και η ιδιωτική επιχείρηση Mannesmann.

Η συμπεριφορά των λοιπών εταίρων της NMH, που είναι ιδιωτικές επιχειρήσεις και κατέχουν το υπόλοιπο 55 % των μετόχων της εταιρείας, καταδεικνύει συνεπώς, ότι ένας ιδιώτης επενδυτής σε παρόμοια περίπτωση δε θα διέθετε τους χρηματοδοτικούς πόρους που διέθεσε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας.

Εκτός τούτου, διαπιστώνεται ότι το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας σε καμία περίπτωση δεν ήταν δυνατό να αναμένει την αποπληρωμή των δανείων. Εάν είχε κηρύξει πτώχευση η NMH, τότε τα δάνεια θα εξομοιώνοντο με ίδια κεφάλαια σύμφωνα με τις προηγουμένως αναφερθείσες νομοθετικές διατάξεις (32α και 32β του ΝΕΠΕ), με αποτέλεσμα το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας να εισπράξει τις εξοφλητικές δόσεις μόνον αφού ικανοποιηθούν όλοι οι υπόλοιποι πιστωτές της, πράγμα το οποίο ήταν απίθανο.

Εξάλλου, το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας είχε, κατά τον χρόνο χορήγησης των αμφισβητούμενων δανείων, την πρόθεση να παραιτηθεί από τις απαιτήσεις αυτών των δανείων, ώστε να καταστεί δυνατή η πώληση των μεριδίων του στην NMH και να διατηρηθούν κατ' αυτόν τον τρόπο οι θέσεις εργασίας στην περιοχή του Oberpfalz η οποία εμφανίζει διαρθρωτικές αδυναμίες. Η Βαυαρία, ήδη από το Μάρτιο του 1994, είχε αποφασίσει την εφαρμογή του σχεδίου Aicher, που προέβλεπε παραίτηση από την επιστροφή των δανείων. Το Μάιο του 1995 το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας κοινοποίησε στην Επιτροπή την πρόθεσή του να καλύψει το 80 % των εμφανισθέντων μέχρι το 1994 ζημιών, που υπολογίσθηκαν τελικά σε 125,7 εκατομ-

⁽¹⁾ Βλέπε Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Υπόθεση C 40/85, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 2321, 2345, Υπόθεση C 303/88, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-1433, I-1476, Απόφαση αριθ. 3855/91/EKAX της Επιτροπής, ΕΕ αριθ. L 362 της 31. 12. 1991, σ. 57, II, πέμπτη παράγραφος. Ανακοίνωση της Επιτροπής στα κράτη μέλη σχετικά με τις δημόσιες επιχειρήσεις, ΕΕ αριθ. C 307 της 13. 11. 1993, σ. 3, σημεία 10 έως 21.

μύρια γερμανικά μάρκα (67,81 εκατομμύρια Ecu). Βάσει του κοινοποιηθέντος σχεδίου, τα δάνεια που χορήγησε η Βαυαρία μέχρι την έναρξη ισχύος της συμφωνίας για την ιδιωτικοποίηση, θα μπορούσαν να συμψηφισθούν με την προβλεπόμενη συμμετοχή.

Ένας ιδιώτης επενδυτής υπο καθεστώς ελεύθερης οικονομίας θα ανέμενε πάντοτε, τουλάχιστον μακροπρόθεσμα, την απόδοση των δανειοδοτήσεων, ή των άλλων χρηματοδοτήσεων που έχει χορηγήσει. Στο πλαίσιο αυτό το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποφάνθηκε κατά τον ακόλουθο τρόπο με την απόφασή του της 21ης Μαρτίου 1991 (1): «Οι εισφορές κεφαλαίου που πραγματοποιούνται από δημόσιο επενδυτή για τις οποίες δεν υπάρχει προοπτική αποδοτικότητας ούτε μακροχρονίως [...] πρέπει να θεωρηθούν ως ενισχύσεις».

Η συμπεριφορά του ομόσπονδου κράτους της Βαυαρίας κατά τη χορήγηση των αμφισβητούμενων δανείων δεν συμβαδίζει με τη συνθήκη συμπεριφορά ενός ιδιώτη επενδυτή υπό καθεστώς ελεύθερης οικονομίας. Τα παραδείγματα που παρέδωσε η ομοσπονδιακή κυβέρνηση δεν αποδεικνύουν το αντίθετο. Η Επιτροπή, στην απόφασή της στις 4 Απριλίου 1995 επισήμανε ότι τα εν λόγω παραδείγματα είναι κατάλληλα για να χρησιμοποιηθούν ως αποδεικτικά στοιχεία για το ότι ένας ιδιώτης επενδυτής ακόμη και χωρίς την ύπαρξη αναλόγων προοπτικών για οικονομικό όφελος θα προτίθετο να διαθέσει κεφάλαια για την επιχείρηση αυτή.

Ακόμη και το παράδειγμα του ιδιωτικού θαναρικού ομίλου Schörghuber, ο οποίος μεταβίβασε τις μετοχές του στην εταιρεία Heilit & Woerner Bau AG, ύστερα από μια τελευταία εισφορά κεφαλαίου για την κάλυψη των ζημιών, δεν τεκμηριώνει την άποψη ότι οι ιδιώτες επενδυτές θα ήταν διατεθειμένοι να εξασφαλίσουν τη συνέχιση της λειτουργίας μιας ζημιόγνου επιχείρησης αποκλειστικά και μόνο για να ανταποκριθούν σε υποτιθέμενες δεσμεύσεις περί προστασίας των συμφερόντων του κοινωνικού συνόλου υπό καθεστώς ελεύθερης οικονομίας. Δεν παύει να ισχύει βέβαια το γεγονός ότι οι ιδιωτικές επιχειρήσεις, όπως ακριβώς και οι ιδιώτες, διαθέτουν κατά διαστήματα πόρους για φιλανθρωπικούς, ή άλλους, σκοπούς υπέρ του κοινωνικού συνόλου, αλλά οι ενέργειες αυτές διαφέρουν ριζικά από τον τρόπο δράσης ενός ιδιώτη επενδυτή, ο οποίος έχει ως σκοπό το οικονομικό όφελος και ως εκ τούτου δεν αποτελούν γνώμονα για τη σύγκριση της συμπεριφοράς του Δημοσίου με τη συμπεριφορά ενός επενδυτή υπό καθεστώς ελεύθερης οικονομίας.

Η συμπεριφορά του ομόσπονδου κράτους της Βαυαρίας στην προκειμένη περίπτωση ενδέχεται να οφείλεται στην επιθυμία της κυβέρνησης του ομόσπονδου κράτους να αποφύγει κοινωνικά προβλήματα σε μια περιοχή με διαρθρωτικές αδυναμίες, να μην θεωρηθεί εκ μέρους των πολιτών ως υπεύθυνη για την πτώχευση της εταιρείας και να βοηθήσει μια επιχείρηση η οποία έχει περιέλθει σε δυσχερή θέση να αποκαταστήσει την οικονομική της βιωσιμότητα. Παρόμοια κίνητρα αποτελούν σύνηθες φαινόμενο κατά τη χορήγηση ενισχύσεων, αλλά δεν αποδεικνύουν βέβαια ότι κάθε χρηματοδοτική υποστήριξη που πηγάζει από μια παρόμοια βούληση δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση βάσει του άρθρου 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ και του άρθρου 1

του κώδικα ενισχύσεων στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα.

Συνεπώς, θα πρέπει να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι τα εταιρικά δάνεια συνολικού ύψους 24,1125 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (12,82 εκατομμύρια Ecu) που χορήγησε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας στην ΝΜΗ από τον Ιούλιο του 1994 μέχρι το Μάρτιο του 1995 αποτελούν κρατική ενίσχυση.

Το στοιχείο της ενίσχυσης που περιλαμβάνουν τα δάνεια αυτά, δεν συνίσταται στην προνομιακή μεταχείριση ως προς το ύψος του επιτοκίου, αλλά στη χορήγηση του ίδιου του δανείου. Τα δάνεια θα πρέπει να θεωρηθούν ότι αποτελούν ίδια κεφάλαια επειδή το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας θα ελάμβανε ως δανειοδότης τις ετήσιες εξοφλητικές δόσεις του κεφαλαίου που είχε χορηγήσει, μόνο στην περίπτωση που η εν λόγω επιχείρηση θα είχε σημειώσει κέρδη κατά το προηγούμενο έτος. Αυτή είναι η συνθήκη περίπτωση κατά τη χρηματοδότηση με ίδια κεφάλαια. Τα δάνεια σε περίπτωση πτώχευσης θα θεωρούντο ως ίδια κεφάλαια («δάνεια που αντικαθιστούν τα ίδια κεφάλαια», βλέπε παραγράφους 32α και 32β του ΝΕΠΕ). Το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας δεν έχει καμία βάσιμη προοπτική για την εξόφληση του χορηγηθέντος, με μορφή ιδίων κεφαλαίων, δανείου. Κατά συνέπεια, το ποσό του δανείου θα πρέπει να θεωρηθεί ως εισφορά ιδίων κεφαλαίων από τους εταίρους σε μια ΕΠΕ που αντιμετωπίζει δυσχέρειες στη λειτουργία της.

Βάσει του άρθρου 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ, απαγορεύεται η χορήγηση κρατικών ενισχύσεων σε χαλβουργικές επιχειρήσεις. Ο κώδικας ενισχύσεων στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα που εκδόθηκε ομόφωνα από το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 95 της συνθήκης ΕΚΑΧ προβλέπει ότι ορισμένα είδη ενισχύσεων είναι δυνατό να θεωρηθούν συμβιβασίμα με τη λειτουργία της κοινής αγοράς. Στα εν λόγω είδη περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων οι ενισχύσεις για την έρευνα και την ανάπτυξη (άρθρο 2), για την προστασία του περιβάλλοντος (άρθρο 3), για το κλείσιμο εγκαταστάσεων (άρθρο 4), καθώς επίσης οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει γενικών καθεστώτων περιφερειακών επενδυτικών ενισχύσεων σε ορισμένες περιοχές της Κοινότητας (άρθρο 5). Οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην ΝΜΗ δεν εμπίπτουν σε καμία από τις ανωτέρω κατηγορίες.

V

Η Επιτροπή συμπεραίνει, βάσει των ανωτέρω, ότι οι εισφορές ύψους 24,1125 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (12,82 εκατομμύρια Ecu) που χορήγησε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας υπό μορφή δανείων στη χαλβουργική επιχείρηση ΕΚΑΧ Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH, από τον Ιούλιο του 1994 μέχρι το Μάρτιο του 1995, αποτελούν κρατική ενίσχυση, η οποία είναι ασυμβίβαστη με τη συνθήκη ΕΚΑΧ και τον κώδικα ενισχύσεων στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα.

Κάθε κρατική ενίσχυση που χορηγείται παράνομα πρέπει, κατά κανόνα, να επιστρέφεται από την επιχείρηση που την καρπώθηκε. Η επιστροφή πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις και τη διαδικασία που προβλέπει η γερμανική νομοθεσία και συμπεριλαμβάνει τους τόκους από τη χρονική στιγμή που χορηγήθηκε η ενίσχυση, με επιτόκιο το οποίο είναι ίσο με το επιτόκιο αναφοράς που προβλέπεται στο πλαίσιο της αξιολόγησης των καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων.

(1) Βλέπε υπόθεση C-303/88, Ιταλία κατά Επιτροπής (ENI Lanerosi), Συλλογή 1991, σ. I-1433, I-1476, σκέψεις 21, 22.

Το περιορισμένο μερίδιο αγοράς που κατέχει η ΝΜΗ στην ευρωπαϊκή αγορά χαλυδουργικών προϊόντων είναι χωρίς σημασία για την επιστροφή ενισχύσεων που χορηγήθηκαν αθέμιτα. Οποιαδήποτε κρατική ενίσχυση σε χαλυδουργικές επιχειρήσεις ΕΚΑΧ, η οποία δεν εγκρίνεται από την Επιτροπή σύμφωνα με τη συνθήκη ΕΚΑΧ και τον κώδικα ενισχύσεων στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυδα, είναι παράνομη ανεξάρτητα από το γεγονός ότι η εν λόγω ενίσχυση λόγω του μεγέθους της επιχείρησης θα προκαλέσει ενδεχομένως αναλογικά περιορισμένη στρέβλωση του ανταγωνισμού.

Δεν υφίσταται καμία νομική βάση δυνάμει της οποίας να είναι δυνατή η αναβολή της απαίτησης περί επιστροφής των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν κατά παράβαση της σχετικής νομοθεσίας και χωρίς την προηγούμενη απόφαση της Επιτροπής σχετικά με το συμβιβάσιμο των εν λόγω ενισχύσεων με τη λειτουργία της κοινής αγοράς. Η συνθήκη ΕΚΑΧ και ο κώδικας ενισχύσεων στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυδα ισχύουν χωρίς διάκριση για όλες τις ευρωπαϊκές χαλυδουργικές επιχειρήσεις ΕΚΑΧ. Καμία επιχείρηση δεν θα πρέπει να εκμεταλλεύεται προς όφελός της την πρόθεση του κράτους να της χορηγήσει δημοσίους πόρους κατά παράβαση των υποχρεώσεων του βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 2 του κώδικα ενισχύσεων στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυδα.

Δεν υφίσταται επίσης λόγος για την αναβολή, στην προκειμένη περίπτωση, της απαίτησης περί επιστροφής των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν κατά παράβαση της σχετικής νομοθεσίας, μέχρι να αποφασίσουν το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις υποθέσεις C-158/95 και T-129/95. Οι προσφυγές κατά των αποφάσεων της Επιτροπής, ότι ορισμένα σχέδια χρηματοδότησης μιας χαλυδουργικής επιχείρησης αποτελούν κρατικές ενισχύσεις και συνεπώς δεν θα πρέπει να χορηγηθούν, δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα.

Οιαδήποτε επιχείρηση, η οποία πρόκειται να επωφεληθεί από παρόμοια μέτρα, απαγορεύεται να λάβει κρατικές ενισχύσεις οι οποίες θα της επιτρέψουν να συνεχίσει τη λειτουργία της μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης των αρμόδιων δικαστηρίων. Το γεγονός ότι δίστανται οι απόψεις της Επιτροπής και ενός κράτους μέλους, σχετικά με το κατά πόσον τα σχεδιαζόμενα χρηματοδοτικά μέτρα αποτελούν κρατική ενίσχυση, δεν συνεπάγεται ότι η εν λόγω επιχείρηση δικαιούται να λαμβάνει ενισχύσεις

λειτουργίας, που σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται για χαλυδουργικές επιχειρήσεις της συνθήκης ΕΚΑΧ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Τα κεφάλαια ύψους 24,1125 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων τα οποία χορήγησε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας στη χαλυδουργική επιχείρηση Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH, Sulzbach - Rosenberg σε τέσσερις δόσεις, από τον Ιούλιο του 1994 μέχρι το Μάρτιο του 1995, υπό μορφή δανείων, αποτελούν κρατική ενίσχυση η οποία είναι ασυμβίβαστη με τη λειτουργία της κοινής αγοράς και η χορήγησή τους είναι παράνομη βάσει των διατάξεων της συνθήκης ΕΚΑΧ και της απόφασης αριθ. 3855/91/ΕΚΑΧ.

Άρθρο 2

Η Γερμανία οφείλει να απαιτήσει την επιστροφή των ενισχύσεων από την ενονηθείσα επιχείρηση. Η επιστροφή θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις και τη διαδικασία που προβλέπονται από τη γερμανική νομοθεσία ενώ στο επιστρεφόμενο ποσό θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται και οι τόκοι από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης οι οποίοι θα υπολογισθούν με βάση το επιτόκιο αναφοράς που χρησιμοποιείται στο πλαίσιο της αξιολόγησης των καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων.

Άρθρο 3

Η Γερμανία ανακοινώνει στην Επιτροπή εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, τα μέτρα που έλαβε για να συμμορφωθεί προς την παρούσα απόφαση.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Βρυξέλλες, 13 Μαρτίου 1996.

Για την Επιτροπή

Karel VAN MIERT

Μέλος της Επιτροπής